

POHJOISMAIDEN INVESTOINTIPANKKI

bulletin *heinäkuu 2000*

Rahoituksen välittäjät

NIB tekee yhteistyötä muiden pohjoismaisten pankkien ja kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa myöntämällä pitkäaikaisia luottoja kannattaviin investointiprojekteihin ja täydentämällä näin muiden rahoituslaitosten tarjoamaa palvelua. Tätä toimintaa on tehostettu viime vuosina. Voidakseen saavuttaa pienet ja keskisuuret yritykset NIB käyttää sellaisia rahoituksen välittäjiä, jotka toimivat lähempänä ruo-

honjuuritasoa kuin NIB itse.

Panostamalla määrätietoisesti kaikkiin Pohjoismaihin on voitu lisätä huomattavasti antolainausa pohjoismaisille pankeille ja rahoituslaitoksille, ja siten on voitu täydentää niiden myöntämää rahoitusta pienten ja keskisuurten yritysten pohjoismaisiin projekteihin esimerkiksi ympäristö- ja energia-alalla.

Islannissa tämä välittäjien järjestelmä on kehittynyt pisimmälle. Monien vuosien ajan tärkeimmät islantilaiset välittäjät olivat valtion sijoitusrahastoja, jotka rahoittivat peruselinkeinoja ja kuntia. Viime vuosina tapahtuneiden uudelleenjärjestelyjen jälkeen ja monien näistä rahastoista fuusioitua liikepankkien kanssa NIB on nyt avannut uusia kanavia liikepankkien kautta. Tätä toimintaa NIB harjoittaa nyt myös muualla Pohjoismaissa.

NIBillä on yhteyksiä pieniin ja keskisuuriin yrityksiin myös eräiden alueellisten luottolaitosten kautta. Alueelliset luotot ovat mielenkiintoinen kanava NIBin pienten ja keskisuurten yritysten pohjoismaisia projekteja varten myöntämille lainoille. Parhaillaan pankilla on olemassa olevia sitoumuksia neljän alueellisen luottolaitoksen kanssa.

Pohjoismainen antolainaus

NIBin vuoden 1999 luotonannossa tärkeysjärjestyksessä etusijalle asetettiin luotot, joita myönnettiin rahoituksen välittäjille edelleenlainattaviksi pienille ja keskisuurille yrityksille. Erityisen tärkeänä pidettiin sitä, että pankki ottaa täydentävän tehtävän markkinoilla tarjoamalla pitempiä laina-aikoja ja projektien täydellistä rahoitusta. NIB myönsi viime vuonna puiteluottoja pankeille kaikissa Pohjoismaissa. Luottoja saivat esimerkiksi Ålandsbanken, Sparbanken Finn, Íslandsbanki, Roskilde Bank, Ringkjøbing Landbobank ja Sparebanken Rogaland. Yhteensä puiteluottoja myönnettiin 71 miljoonaa euroa kahdeksalle eri vastapuolelle. Sen lisäksi alueluottoja myönnettiin yhteensä 34 miljoonaa euroa Finnveralle, Ahvenanmaan maakuntahallitukselle ja Länsi-Pohjan pohjoismaiselle kehittämisrahastolle. Kahdellekymmenelle pohjoismaiselle välittäjälle myönnettyjen puiteluottojen yhteenlaskettu määrä oli vuodenvaihteessa 418 miljoonaa euroa.

Kansainvälinen antolainaus

Pohjoismaiden ulkopuolella NIB käyttää eräitä luottokelpoisia

välittäjiä lähinnä voidakseen avustaa pienten ja keskisuurten projektien rahoituksessa. Nämä kehitys- ja siirtymätalouksien välittäjät ovat useimmiten valtion omistamia ja aina vahvasti sidoksissa pitkäaikaiseen rahoitukseen.

Kansainvälisen antolainauksen osalta NIBin multilateraalilla ja *preferred creditor*-statuksella on mahdollisesti vieläkin tärkeämpi täydentävä tehtävä kuin pohjoismaisessa antolainauksessa, koska NIBin maariski on pienempi verrattuna liikepankkeihin. Kaikkien pohjoismaisten projektiviejien – sekä uusilla huipputekniikan aloilla että myös perinteisemmissä urakoissa ja laitteistotoimituksissa – yhteinen arvio on, että Pohjoismaiden elinkeinoelämässä kilpailua haittaa maiden rajallinen kapasiteetti maailmanlaajuisessa rahoituksessa. Tämä koskee ennen kaikkea teknologiaviennin uusia tuotteita ja palveluita. Juuri tällä alueella NIB voi avustaa pitkäaikaisessa rahoituksessa tärkeissä Pohjoismaita ja luotonottajamaita kiinnostavissa projekteissa ja täydentää liikepankkien myöntämiä luottoja ja kansallisia vientiluottoja riippumattomien projektiluottojen avulla. Näiden puiteluottojen yhteenlaskettu määrä 12 välittäjälle oli vuodenvaihteessa 412 miljoonaa euroa.

Puiteluotot avaavat pienille ja keskisuurille yrityksille mahdollisuuksia osallistua pohjoismaiseen projektivientiin. Paikallistuntemuksensa ja kontaktiverkkonsa avulla paikalliset välittäjät täydentävät NIBin resursseja tehokkaasti.

Uusyrittäjyys

Uusyrittäjyys Pohjoismaissa kasvaa nykyisin eniten pienten ja keskisuurten yritysten kautta. Tulevaisuudessa kasvun kannalta avainasemassa on osaamiseen perustuva toiminta informaatiotekniikassa ja ohjelmistoalalla.

NIBin välittäjille myöntämät puiteluotot voidaan nähdä yhtenä osana kasvun ja uusyrittäjyyden edistämistä. Tällä menetelmällä on kuitenkin rajoituksensa sekä institutionaaliselta että rahoituksen kannalta. Siksi NIB tutkii nyt mahdollisuuksia myöntää innovatiivisille ja teknologiaan keskittyneille yrityksille välirahoitusta (mezzanine). Esimerkiksi välirahastojen kautta tai suoraan uusille yrityksille myönnettynä tämä rahoitusmuoto voi täydentää liikepankkien rahoitusta, ja se voi olla selvä lisäarvo uusille yrityksille. Se voisi olla NIBin uusi instrumentti uusyrittäjyyden edistämiseksi Pohjoismaissa.

Jón Sigurðsson

NIB:n välittäjät vuodenvaihteessa 1999/2000

	LUKUMÄÄRÄ	LAINAMÄÄRÄ (milj. euroa)
Pohjoismaissa	20	418
Pohjoismaiden ulkop.	12	412

Kannen kuva: Berit Djuse.

NIB bulletin heinäkuu 2000

NIB-bulletin

NIBin asiakaslehti ilmestyy englanniksi, ruotsiksi, suomeksi ja tanskaksi kaksi kertaa vuodessa.

Toimitus:

Christian Söderström, päätoimittaja
Jamima Löfström
Gunilla Nyman
Pamela Schönberg

Lay-out:

Lowe Lintas & Partners, Helsinki

Paino:

Nomini, Helsinki

Julkaisija:

Pohjoismaiden Investointipankki

Pääkonttori:

Fabianinkatu 34, Helsinki

Postiosoite:

PL 249, FIN-00171 Helsinki

Puhelin: +358 9 18001

Telefax: +358 9 1800 210

Internet: www.nibank.org

Sähköposti: info@nib.fi

Osoitteenmuutokset:

Puhelin: +358 9 1800 294

Sisältö

Toimitusjohtajan katsaus 2

Ensimmäinen ympäristöluotto Viroon 4

Paroc Polska laajentaa Puolassa 5

Pakenson tehdas emoyhtiölle 6

Munksjö - paperinvalmistusta perinteillä 7

Pohjoismainen vieraskynä: Ralf Friberg 8

NIB Bulletin teema: Välittäjäpankit

• Puolalainen BISE Bank 9

• Ringkjøbing Landbobank 10

• Maanläheinen Lantbrukskredit 11

• Lämmöntuottaja: Vingåker Närvärme 12

• Vestnordenfonden 13

Stykkishólmur: Islantilaista kaukolämpöä 14

Oulun Technopolis menestyy 15

NIB Baltiassa 16

Nimityksiä 21

Perustietoa NIBin rahoituksesta 22

Vuoden 1999 tilinpäätöstiedote 23

Eesti Energialle ensimmäinen ympäristöluotto

Viron energiayhtiö Eesti Energia on tehnyt NIBin kanssa sopimuksen 200 miljoonan Viron kruunun eli 13 miljoonan euron pitkäaikaisesta luotosta. Tämä luotto on merkittävä virstanpylväs NIBille, sillä se on ensimmäinen pankin myöntämä ympäristöluotto-ohjelman piiriin kuuluva luotto.

Viime vuoden lopulla sovittu luotto on tarkoitettu kolmeen virolaiseen voimalaitokseen kohdistuviin ympäristön kannalta tärkeisiin investointeihin. Kaksi näistä voimalaitoksista polttaa palavaa kiveä Narvassa Itä-Virossa ja kolmas, kaasuja öljykäyttöinen voimalaitos sijaitsee Irussa Tallinnan lähellä. Laajan investointiohjelman avulla kehitetään myös kansallista sähköjaketuverkkoa.

Eesti Energia panostaa noin 1,6 miljardia Viron kruunua investointiohjelmaan, josta hyötyvät niin yhtiö itse kuin koko Viron talouskin, jopa koko Itämeren alue. Tämä investointi Narvan voimalaitoksiin osoittaa, että energiantuotannossa on siirrytty palavan kiven käyttöön,

josta halutaan myös tehdä ympäristöä säästävää. Ympäristöasiat ovat pitkään olleet arkaluonteisia Koillis-Viron vakaan talouden ja kehityksen kannalta, sillä voimalaitos on alueen suurin työnantaja.

Perusteellinen selvitys

Tätä investointipäätöstä tarkasteltaessa on hyvä muistaa NIBin 1990-luvun alussa

alulle panema perusteellinen tutkimus. Marraskuussa 1995 julkaistiin raportti nimeltä ”Investerings- och utvecklingsplan för kraftverken i Narva och oljeskifferutvinning i Estland” (Investointi- ja kehityssuunnitelma Narvan voimalaitoksia ja palavan kiven louhimista varten Virossa).

Suunnitelmaa kehitettiin tiiviissä yhteistyössä Eesti Energian, Eesti Põlevkivi-yhtiön sekä Suomen ja Viron viranomaisten kanssa. Suunnitelmalla pyrittiin varmistamaan Viron sähköntuotanto tulevien vuosikymmenten aikana. Myös mahdollisuuksiin tehostaa maan voimalaitosten toimintaa ja täyttää senhetkiset ympäristövaatimukset kiinnitettiin huomiota. Suunnitelmassa käsiteltiin lisäksi sitä, miten varmistettaisiin, että Viron voimalaitokset saavat tarvitsemaansa polttoainetta, palavaa kiveä.

Suunnitelman toteutuminen merkitsisi myös sitä, että Viro saavuttaisi rikkipäästöjen vähentämistä koskevan tavoitteen eli päästöt vähenisivät 50 prosenttia, ja samalla luotaisiin perusta vähennysten jatkamiselle.

Eesti Energia saavuttaa tämän NIBin rahoittaman investointiprojektin avulla suunnitellun sisältyvät suorat ympäristötavoitteet, eli vuotuiset rikkidioksidipäästöt vähenivät 20 000 tonnilla. Valmiina on

jo uusia suunnitelmia, jotka tähtäävät entistä tehokkaampaan päästöjen vähentämiseen vuoteen 2008 mennessä.

Tulevaisuus?

Valtion omistama energiayhtiö Eesti Energia tuottaa nykyään 95 prosenttia Virossa käytettävästä energiasta ja 40 prosenttia lämmöstä. Yhtiössä on tänään noin 5 000 työntekijää, kun henkilökuntaa vähennettiin voimakkaasti 3 000 henkilöllä kahden vuoden aikana.

– Outsourcing eli eri palvelutoimintojen antaminen ulkopuolisille alihankkijoille ei ole ollut suosittua, mutta aivan välttämätöntä, toteaa Sandor Liive, Eesti Energian rahoitusjohtaja.

Yhtiö on parhaillaan tilanteessa, jossa sillä on valittavanaan eri vaihtoehtoja. Samaan aikaan kun virolaista yhteiskuntaa mukautetaan nopeassa tahdissa tulevaan EU-jäsenyyteen, Viron energia-alalla toimivien kilpailijoiden markkinatilanne on muuttunut, mikä kärjistää osaltaan tilannetta Viron energiemarkkinoilla.

– Naapurimaissamme toimii sähkön tuottajia, jotka haluavat myydä ylimääräistä energiaa edullisesti meidän asiakkaillemme, Sandor Liive kertoo. Kun lainsäädännössä aiemmin olleita rajoituksia tarkistetaan – EU:n edellyttämällä tavalla – virolaisille energian käyttäjille avautuu mahdollisuus asteittain ostaa tuontisähköä.

Sandor Liiven mukaan Baltian maiden ja Venäjän sähköverkko muodostaa teknisesti yhden kokonaisuuden, joten sähköä on helppo toimittaa yli rajojen.

Hän painottaa Baltian maiden ja Pohjoismaiden välisen yhteistyön merkitystä Eesti Energialle:

– Baltiassa alettiin tehdä yhteistyötä, kun maiden sähköverkko ja tuotantokapasiteetti olivat osa Venäjän sähkövoimajärjestelmää. Yhteistyö on laajentunut vuosien mittaan muun muassa Pohjoismaiden voimayhtiöiden tuella, ja siitä on koitunut suuria taloudellisia etuja. Aluksi yhteistyö oli luonteeltaan pääasiassa teknistä, mutta nyt se kehittyä entistä enemmän kaupalliseen ja markkinataloudelliseen suuntaan.

NIBin Baltian aluejohtajan Lauri Johnsonin mielestä on tärkeää, että Eesti Energia pyrkii yhä parempaan kannattavuuteen. Se luo yhtiölle hyvät mahdollisuudet jatkaa investointeja energiantuotantolaitoksiin ja varmistaa siten Viron energiasektorin pysymisen kilpailukykyisenä.

NIB voi Eesti Energialle antamallaan pitkäaikaisella rahoituksella myötävaikuttaa siihen, että yhtiö voi ottaa edullista lainaa kaupallisilta markkinoilta.

Sandor Liive

NIB rahoittaa Narvan voimalaitosten perusrakennustöitä.

Paroc Polska laajenee Puolassa

Puolan rakennusainemarkkinat kuuluvat Euroopan vaikeimpiin. Kysyntää riittää mutta hintataso on painettu äärimmäisen alas, sillä Euroopan kaikki merkittävät eristeiden valmistajat ovat paikalla. Näin kertoo Paroc Polskan johtaja Tapio Moisala tilanteesta, jossa yhtiön toiminta käynnistyi Puolassa vajaat kaksi vuotta sitten.

Parocilla on vanhat perinteet vuorivillatuotannossa, sillä sen aiempi emoyhtiö suomalainen Partek-konserni on toiminut mineraalivillan valmistuksen parissa lähes 50 vuotta. Partek luopui kuitenkin rakennusainetuotannostaan 1990-luvulla keskittyäkseen konepajateollisuuteen. Nykyään Partekilla on 38 prosentin osuus Parocista.

Paroc Group, jonka suurin omistaja on yksi ruotsalaisen Industri Kapitalin hallinnoimista rahastoista, on nyt toiminut lähes kaksi vuotta Trzemesznossa, joka sijaitsee noin 60 km Poznanista koilliseen Keski-Puolassa.

Asettuminen tälle seudulle johtui siitä, että puolalainen valtionyhtiö Izopol halusi luopua vuorivillan tuotannosta ja myi tehtaansa, jossa oli kolme tuotantolinjaa. Paroc teki nopean päätöksen toiminnan aloittamisesta, ja elokuussa 1998, sen jälkeen kun kaksi näistä kolmesta linjasta oli kunnostettu ja uudistettu, päästiin aloitettamaan tuotanto Trzemesznossa uusin voimin.

Lisätäkseen kapasiteettia ja parantaakseen tehokkuutta Paroc on päättänyt investoida vielä kolmanteen, täysin uuteen linjaan, joka valmistuu syksyllä 2000. Suuremman tehokkuuden lisäksi linja käyttää vähemmän energiaa vähentäen samalla ympäristökuormitusta uuden puhdistustekniikan ansiosta.

1990-LUVUN ALKU: Eristeiden valmistusta Suomessa ja Ruotsissa ja vahva markkina-asema molemmissa maissa, vienti vähäistä. Talouskriisi molemmissa maissa ja kysyntä laskee huomattavasti, minkä vuoksi yhtiö alkaa pohtia uusia markkinoita, lähinnä Baltian maita.

1992-93: Viroon, Latviaan ja Liettuaan perustetaan myyntiyritys.

1995: Myynnin hyvät tulokset tukevat päätöstä aloittaa oma tuotanto Baltiassa.

1997: Tuotanto aloitetaan Vilnassa Liettuaissa.

1998: Päätetään aloittaa toiminta Puolassa. Perustetaan kaksi yritystä: myyntiyhtiö Paroc Polska Sp ja valmistuksesta vastaava tytäryhtiö Paroc Trzemeszno Sp. Parocin omistusosuus näissä yhtiöissä on 48 prosenttia, ja IFC, Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiö NEFCO ja Teollisen yhteistyön rahasto Finnfund omistavat 52 prosenttia.

RAHOITUS: NIB rahoittaa Paroc Polskan investointeja 7,4 miljoonan USA:n dollarin suuruisella lainalla. Muita rahoittajia ovat yrityksen omistajat, IFC, NEFCO, Finnfund sekä Paroc Group.

Monenlaista vuorivillaa

Paroc valmistaa eristeenä käytettävää vuorivillaa erityyppisenä eri tarkoituksiin. Vuorivillaa ei voida sen suhteellisen alhaisen hinnan takia kuljettaa kovinkaan pitkiä matkoja, vaan sitä on paras valmistaa paikallisesti, kuljetusmatkaa ei saisi olla yli 400 km, toteaa emoyhtiön, Paroc Group Oy Ab:n toimitusjohtaja Peder Biese.

Hän kertoo, että Paroc Group valmistaa vuorivillaa sekä vuorivillasta jatkokäsiteltyjä tuotteita Puolan ja Liettuan lisäksi Ruotsissa, Suomessa ja Islannissa (omistusosuus yhtiöissä 27 %). Tämän lisäksi yhtiö on mukana paneeleita valmistavassa yhteisyrityksessä Englannissa, Parocilla myyntikonttorit 14:ssä Euroopan maassa.

Vuorivillaa käytetään eristeenä sekä kylmyyttä että kuumuutta vastaan. Teollisuus tarvitsee puolestaan omia sovelluksiaan esimerkiksi putkien eristykseen, koneiden äänieristykseen tai kokonaisten tehtaiden ja alusten lämpöeristykseen.

– Olemme tähän mennessä investoineet 10 miljoonaa USA:n dollaria Puolaan perustettuun tehtaaseen, kertoo Trzemesznon tehtaan johtaja Tapio Moisala. Uusi tuotantolinja, joka saadaan koekäyttöön kesällä, tulee maksamaan noin 22 miljoonaa dollaria, ja se rahoitetaan mm. NIBin, IFC:n, Finnfundin ja NEFCOn myöntämällä luotoilla.

Punatakkisten rivi. Viime keväänä joukko pohjoismaisia toimittajia tutustui Parocin toimintaan Puolassa. Toim.joht. Tapio Moisala toinen oikealta.

Pakenson Lahden tehdas emoyhtiön haltuun

Norjalainen Elopak perustettiin vuonna 1959, ja siitä asti yhtiön tuotteet ovat kuuluneet jokapäiväisiin arkirutiineihimme. Maitotölkeiltä ei voi välttyä ainakaan lapsiperheessä, ja juuri niiden ansiosta Elopakin harjakattopakkaukset ovat tulleet tutuiksi usean sukupolven ajan maidonjuojille kaikissa Pohjoismaissa.

Enso on omistanut puolet Lahdessa sijaitsevasta Pakenson pakkauskartonkien jalostustehtaasta ja Elopak toisen puolen. Stora ja Enson yhdistyessä EU:n kilpailuviranomaiset vaativat, että Enson täytyy luopua Pakenson tehtaasta. Elopakin kannalta luonnollinen ratkaisu tilanteeseen oli tehtaan lunastaminen ja toiminnan jatkaminen uudella nimellä Elofin Oy.

Elopak a.s. kuuluu Tidemannsiin, yhteen Norjan suurista yksityisomistuksessa olevista teollisuuskonserneista. Elopak valmistaa nykyisin nestemäisten elintarvikkeiden pakkausjärjestelmiä kaikkialle maailmaan. Tunnettua harjakattopakkausta käyttävät meijerit, jotka pakkaavat siihen erilaisia maito- ja jogurtituotteita, mehuja ja keittoja. Sitä voidaan kuitenkin käyttää myös viinin, mausteiden ja vaikkapa siirapin pakkauksena.

Elopakilla on tehtaita 16 maassa ja myyntikonttori 20 maassa. Viime vuoden myynti oli 3,8 miljardia Norjan kruunua.

Pitkäaikaista yhteistyötä

Suomessa Elopak on toiminut läheisessä yhteistyössä pa-

Suomesta Elofin vie nestepakkauksia mm. Baltian maihin ja Keski-Eurooppaan.

Kokonaan norjalainen. Emoyhtiö Elopak otti haltuunsa Suomessa sijaitsevan tuotantoyhtiön, koska EU vaati Ensoa luopumaan omistuksestaan sen yhdistyttyä Storaan. Timo Virtanen on ollut Lahden tehtaan johtajana vuoden.

perinvalmistaja Enson kanssa, jonka kartonkeja käytetään Elopakin tuotannossa. Itse prosessi, jossa maitopurkki syntyy, käsittää leikkaamisen ja tekstin painamisen, minkä jälkeen kartonkiarkit taitellaan ja pakataan pinoihin odottamaan kuljetusta meijeriin.

Suomessa, kuten muuallakin Euroopassa, Elopak jakaa markkinat pääkilpailijansa Tetrapakin kanssa, ja kummankin osuus on osapuilleen yhtä suuri. Elofinin vuosituotanto on noin 700 miljoonaa pakkausta, ja tarvittaessa sen tuotantoa voidaan toimitusjohtaja Timo Virtasen mukaan nostaa helposti miljardiin.

Timo Virtanen, josta tuli toimitusjohtaja viime vuoden maaliskuussa, kertoo Elofinin yhdistymisen norjalaiseen emoyhtiöön sujuneen hyvin.

– Me toimimme täysin itsenäisesti, mutta saamme apua ja tukea eri asioissa konsernijohdolta Norjasta.

Elofinin tuotanto on ympäristön kannalta mallikelpoista, toteaa Timo Virtanen. Vuoden alussa tehdas sai ISO-sertifikaatin, joka vahvistaa, että koko tuotantoprosessi toimii järkevästi. Kaikki tuotantoprosessissa syntyvä jäte otetaan talteen ja myydään edelleen energiana tai raaka-aineena muuhun tuotantoon. Yksi jättemateriaalin ostajista käyttää sitä hyväksi kengänpohjien valmistuksessa, Timo Virtanen kertoo.

Norjalainen Elopak a.s. valmistaa Pure-Pak-pakkauksia ympäri maailmaa. NIB luotottaa Elopakia 7,5 miljoonalla eurolla.

Perinteikäs Munksjö hakee kapeita erikoisaloja

Per Rodert, yhtiön entinen talous- ja rahoitusjohtaja, joka aloitti konsernijohtajana tämän vuoden toukokuussa, kuvaa Munksjön toimintaa näin:

– Ydinalueitamme ovat paperi, pakkaukset, sellu ja hygieniapaperit. Yhtiön liikeideana on kehittää metsäteollisuuslähtöisiä tuotteita ja suosia kansainvälisiä kasvumahdollisuuksia omaavia erikoistuotteita.

Paperi (ryhmä muodostaa 55 % liikevaihdosta)

Per Rodertin on helppo havainnollistaa, minkälaiset nämä kansainväliset kasvumahdollisuudet omaavat erikoistuotteet ovat. Yhtiö on nimittäin onnistunut saavuttamaan merkittävän osuuden erikoispapereiden maailmanmarkkinoista, mikä on seurausta onnistuneesta panostuksesta koristepaperiin. Tätä erikoispaperia käytetään pintakerroksena kuviopainetuissa laminaattilevyissä, joita käytetään lattia- ja huonekalutuotannossa sekä muussa sisustuksessa.

Menestys on ollut sitä luokkaa, että laminaattien kuviopaperin osuus on nykyään 40 prosenttia liikevaihdosta, ja sen myötä Munksjö on saavuttanut neljänneksen maailmanmarkkinoista.

Munksjössä uskotaan, että koristepaperin markkinat kasvavat 5–10 prosenttia vuodessa (viiden viime vuoden kasvu oli 7,5 prosenttia). Uusia markkinoita avautuu sekä USA:ssa että Aasiassa ja myynti kasvaa – kehitys, johon konsernijohtaja uskoo vakaasti.

Munksjö ei ole kiinnostunut paperin suurtuotannosta. Sen sijaan keskitytään kapeisiin erikoisaloihin, joilla tilatun erän määrä saattaa olla vain pari tonnia.

– Se on vähemmän kuin mitä suuri paperikone tuottaa makulatuuria säätötöiden aikana, Per Rodert naurahtaa.

Munksjön erikoispaperivalikoimaan kuuluu lisäksi ohutpaperi, kyllästetty voimaperi ja kaapeleiden eristyspaperi.

Aaltopahvi (25 %)

Aaltopahvi kuuluu luokkaan massatuotteet, joita kannattaa valmistaa paikallisesti. Valmistaa pakkausmateriaalia ei pidä kuljettaa 200–300 kilometriä pidemmälle, jotta toiminta olisi kannattavaa. Munksjö valmistaa aaltopahvia 11 eri tehtaassa, ja tuotantoa on Ruotsin lisäksi Norjassa, Tanskassa ja Puolassa. Aaltopahvin raaka-aineet saadaan omasta tehtaasta Timsforsista. Keskittymällä korkeaan jalostusasteeseen, esimerkiksi pakkausten tyylikkäisiin painatuksiin ja lasitavaroille tarkoitettuihin erikoispäällyksiin, Munksjö pyrkii

profiloitumaan myös tällä alalla. Pakkaushan on nykyään entistä enemmän osa markkinoitavan tuotteen imagoa, ennen kaikkea valintamyymälöissä ja supermarketeissa.

Hygieniä (8 %)

Munksjö tunnetaan Ruotsissa ehkä parhaiten ns. hygieniapapereista, eli WC- ja talouspapereista. Näitä tuotteita varten yhtiöllä on kaksi tuotantoyksikköä, toinen Jönköpingissä Ruotsissa ja toinen Drammenissa Norjassa (jonka NIB on osittain rahoittanut). Lisäksi yhtiö vie puolivalmistena isoja rullia (jumbo-rullia), joiden osuus tuotannosta on nykyään neljännes.

Sellu (12 %)

Yhtiön neljäs liiketoiminta-alue on selluntuotanto. Sellua valmistetaan Aspa Bruksissa, joka sijaitsee Vätternjärven luoteisrannalla, kun taas pääkonttori sijaitsee saman järven etelärannalla Jönköpingissä. Aspa Bruksissa valmistetaan sekä valkaistuja että valkaisemattomia laatuja ympäristöasiat huomioon ottaen ja tiukkoja puhtausvaatimuksia noudattaen. Aspa valmisti ensimmäisenä maailmassa täysin klooritonta sellua. Tehtaan vuotuinen kapasiteetti on 170 000 tonnia, ja se on vähitellen kasvamassa 200 000 tonniin.

Investoinnit

Munksjö AB vahvisti asemiaan aaltopahvin tuotannossa ostamalla norjalaisen Norpappin kesäkuussa 1999. Hønefossissa, 60 km Oslostasta luoteeseen sijaitsevista nykyaikaisista tehtaista tuotetaan vuosittain noin 40 000 tonnia aaltopahvia. Norpappin ja Munksjön toimintoja sovitetaan yhteen ja integroidaan tiiviisti sekä markkinoinnin, koneiden että tuotekehityksen osalta.

Munksjö AB

Omistaja: pörssinoteerattu yhtiö, jonka suurin omistaja on irlantilainen Smurfit Holdings Ltd (33 %).

Investoinnit kahteen aaltopahvidivisioonaan, joista toinen Norjassa (Norpapp Industri) ja toinen Ruotsissa (Dalwell AB Bäckebofossissa), suuruudeltaan 600 miljoonaa Norjan kruunua. NIBin lainat Munksjölle 200 miljoonaa Norjan kruunua.

Konsernijohtaja Per Rodert uskoo, että yhtiön erikoispapereille avautuu uusia markkinoita.

Kaliningrad valokeilassa

Ralf Friberg on Suomen suurlähettiläänä Kööpenhaminassa. Hän on toiminut kansanedustajana ja Pohjoismaiden neuvoston jäsenenä, lehtimiehenä ja päätoimittajana sekä ulkoministeriön osastopäällikkönä Helsingissä. Ennen siirtymistään Tanskaan vuonna 1995 hän toimi Suomen suurlähettiläänä Ateenassa

Venäjän erillisalue Kaliningrad on ajankohtainen juuri nyt. Tämä lähes miljoonan asukkaan alue on osoittautunut ongelmalliseksi ja paikalleen pysähtyneeksi verrattuna Baltian maiden ja Puolan talouden, demokratian ja kulttuurin kehitykseen. Pysähtyneisyys on silmiinpistävää, kun aluetta verrataan muuten niin kukoistavaan Itämeren alueeseen.

Itämeren alueen dynaamisen kehityksen rinnalla on meneillään useita konkreettisia prosesseja, joiden vuoksi Kaliningrad on nyt huomion keskipisteenä. Eniten huomiota herättävä tapahtumaketju ainakin Venäjän puolella on se, että Schengenin sopimuksen odotetaan tulevan voimaan ensi vuoden maaliskuussa Pohjoismaissa. Myöhem-

min Schengenistä tulee suoranainen ongelma Venäjän yhteyksille Kaliningradiin.

Schengenin sopimus tekee ihmisten ja tavaroiden vapaan liikkuvuuden helpommaksi EU:n alueen lisäksi Norjassa ja Islannissa. Pohjoismaisen passiunionin käytäntö ja periaatteet elävät siis edelleen. Schengenin sopimus edellyttää kuitenkin tehokkaita toimenpiteitä Euroopan unionin ulkorajoilla, esimerkiksi Suomen Venäjän vastaisella rajalla. Tarvitaan rajavalvontaa, menettelytapoja turvanpaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien varalta sekä taistelua kansainvälistä rikollisuutta vastaan. Kaikkea ulkorajan yli kulkevaa liikennettä valvotaan, ja joistakin maista tulevilta matkustajilta edellytetään matkustusasiakirjoja, myös viisumia. On tyypillistä, että Venäjä ei ole maininnut mitään Suomen Schengenin sopimukseen liittymisen mukanaan tuomista ongelmista. Rajavalvonnan katsotaan toimivan rajan molemmilla puolilla, ja se on itse asiassa vastannut eräänlaista Schengenin sopimusta jo kauan ennen varsinaista Schengeniä.

Toinen tekijä on Euroopan unionin laajentuminen. Puola ja Liettua saattavat hyvin olla ensimmäisten uusien jäsen-

valtioiden joukossa. EU on puolestaan ilmoittanut olevansa valmis ottamaan uusia jäseniä vuoden 2003 alusta, mutta jo sitä ennen Puola ja Liettua voivat soveltaa unionin antamaa ns. Schengenin säännöstöä (Schengen-acqui). Schengenin sopimukseen kuuluvat valtiot tulevat siis ympäröimään Kaliningradin oblastia joka puolelta. Kaliningradin tilannetta voidaan verrata Sveitsin tilanteeseen – tosin vain tältä osin. Vertailu ei ole kovin suosittu EU:ssakaan.

Itämeren alueen mailla on myös muita syitä osoittaa kiinnostusta Kaliningradia kohtaan. HIV:n ja aidsin esiintyminen on saanut epidemian kaltaiset mittasuhteet alueella. Siellä, kuten myös esimerkiksi Pietarin alueella, esiintyy yhä huolestuttavampia määriä lääkkeille resistenttiä tuberkuloosia. Sen lisäksi Kaliningradia pidetään ongelmallisena sekä ympäristön että rikollisuutta vastaan käytävän taistelun kannalta.

Moskovassa ollaan hyvin tietoisia näistä ongelmista. Venäjän kanta asiaan on ehdoton. Unionin laajeneminen ei saa huonontaa millään tavalla Venäjän mahdollisuuksia huolehtia Kaliningradista, hoitaa kauttakuljetukset, taata sujuva liikenne ja antaa Venäjän kansalaisille sekä Kaliningradissa että Venäjällä mahdollisuudet käydä toistensa luona ilman esimerkiksi kohtuuttoman suuria viisumikustannuksia.

Tanskalaiset järjestivät Kööpenhaminassa vastikään konferenssin, jossa käsiteltiin Kaliningradiin liittyviä ongelmia. Se oli osa Tanskan osallistumista EU:n pohjoiseen ulottuvuuteen. On selvää, että Kaliningrad on myös tämän käsitteen kannalta mielenkiintoinen erikoistapaus. Venäläiset ovat sitä mieltä, että tämä Venäjän federaation pienin oblasti voisi – erikoisine talousalueineen – olla kokeilu EU:n ja Venäjän välisissä suhteissa. Tilanne on ainutlaatuinen sekä Venäjän että unionin kannalta, eikä ole olemassa mitään valmiita malleja, joiden mukaan edettäisiin. Tällä alueella venäläisten kiinnostus Itämeren alueen maiden yhteistyötä kohtaan on kuitenkin aitoa verrattuna siihen laimeaan innostukseen, jota Venäjällä on muuta Itämeren alueen yhteistyötä kohtaan Itämeren maiden neuvostossa (CBSS). Huomion arvoista on myös se, että Euroopan komissio suhtautuu varauksellisesti syöksymiseen suin päin seikkailuun Kaliningradissa.

Hyvin yleinen arvio Kööpenhaminan konferenssin jälkeen oli, että venäläiset osallistujat olivat hyvin valmistautuneita. Tämä koskee sekä Kaliningradista tullutta delegaatiota, joka kokonaisuudessa-

saan edusti aluetta, koska itse kaupungista ei ollut yhtään edustajaa, että Moskovasta tulleita asiantuntijoita. Tämä on jo sinänsä toivoa antavaa, vaikkakin suhteet keskuksen ja alueen välillä ovat väkineiset. Ehkä presidentti Putinin uudet poliittiset tuulet eli otteen tiukentaminen alueista johtaa asian

”Meillä Pohjoismaissa on ollut ehkä tapana katsoa Kaliningrad eräänlaiseksi jälkikommunistiseksi erämaaksi, jonne ei voi mennä, jossa ei voi toimia ... Aika toimii nyt Kaliningradin hyväksi.”

selkiintymiseen. Sen voi saada aikaan myös syksyllä pidettävät kuvernöörin vaalit, mikäli sellaisia nyt pidetäänkään Putinin aikakaudella.

Suotuisa lähtökohta alkavalle Venäjän ja EU:n väliselle yhteistyölle Kaliningradin ympärillä on se tosiasia, että tämä entinen itäpreussilainen alue on nykyisin kiistatta venäläinen. Naapurimailla tai Saksalla ei ole vaatimuksia tätä Venäjän irredentaa kohtaan. Niinpä kansainvälis-poliittinen tilanne Kaliningradin osalta on vakaa.

Kaliningrad on nykyisin ongelmallinen alue kansainvälisten investointien kannalta. Pienten ja keskisuurten yritysten toiminta on vaikeaa, koska verotusjärjestelmä muuttuu koko ajan, yritysten rekisteröiminen, tonttimaan tai toimitilojen vuokraaminen on hankalaa, rakennuslupien saaminen on vaikeaa ja ennen kaikkea siksi, että rahoituksen järjestäminen on ongelmallista, kertoi eräs ruotsalainen delegaatti.

Ruotsalaiset myönsivät Kööpenhaminassa, että kyse on nyt ennen kaikkea olemassa olevien välineiden hyödyntämisestä, jotta asiaan saataisiin vauhtia. Tulevaisuudessa EU:ssa voisi olla ajankohtaista harkita myös uusia muotoja ja menetelmiä Kaliningradin avustamiseksi. ”Jos haluamme onnistua kaikessa tässä, tarvitsemme aitoa halua Kaliningradin alueellisilta viranomaisilta sekä federaation hallinnolta, jotta alue saataisiin lähemmäs Euroopan unionia ja tekemään yhteistyötä, jonka tarkoituksena on saada aikaan uudistuksia ja joka on läpinäkyvää ja perustuu lakiin ja oikeuteen.”

Ruotsi on EU:n puheenjohtajamaa ensi vuoden alkupuoliskon, ja siksi sillä on sekä mielenkiintoa että mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota Kaliningradiin pohjoiseen ulottuvuuteen liittyvissä panostuksissaan.

Meillä Pohjoismaissa on ollut ehkä tapana katsoa Kaliningrad eräänlaiseksi jälkikommunistiseksi erämaaksi, jonne ei voi mennä, jossa ei voi toimia ja jossa ei ole mitään hyvää odotettavissa. Aika toimii nyt Kaliningradin hyväksi. Nyt pitäisi alkaa tutkia, olisiko siellä vähitellen kasvualustaa menestykselle tuotannolle ja liiketoiminnalle. Konferenssissa Kaliningradin edustajat painottivat erityisesti sitä, että Kaliningradissa on nyt toimiva BMW-autojen kokoonpanotehdas. Tämä asia otettiin esiin monta kertaa.

NIB ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki (EBRD) ovat jo nyt mukana pienessä mittakaavassa Kaliningradissa, nimittäin kunnallisen vesihuollon kunnostamisessa Vodokanal-yhtiön avulla. Useat projektit voivat tulla ajankohtaisiksi lähiaikoina. Kaliningradin erikoinen sijainti ei ole ainoastaan haitta. Joillakin aloilla kasvumahdollisuudet Kaliningradissa ovat paremmat kuin muualla Venäjän federaatiossa. Tätä oblastia on nyt tutkittu ja analysoitu melko kattavasti. Edelleen puuttuu kuitenkin hyvin toimiva ja johdonmukainen alueellinen ja paikallinen hallinto ja sen seurauksena ulkomaiset investoinnit.

Ralf Friberg

Pohjoismais-puolalaisella pankkiyhteistyöllä tuetaan Puolan kuntia

BISEN suurimmat omistajat ovat Puolan valtio ja kaksi ranskalaista luottolaitosta. Pankin asiakkaina on pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Toimenpankille tärkeä toimintasektori on Puolan kunnat, joiden toimintaa tuetaan eri tavoin. Pankki haluaa lähestyä myös ei-valtiollisia organisaatioita ja yhteenliittymiä tarkoituksenaan auttaa Puolan yhteiskuntaa tältä osin uudelleen jaloilleen.

Pankki perustettiin vuonna 1990, ja se on siitä lähtien työskennellyt melko paljon Puolan kuntien kanssa. Kuntia Puolassa on kaikkiaan 2 500. BISE on nykyisin yksi aktiivisimmista pankeista tällä alalla, ja sopimukset on solmittu jo 430 kunnan kanssa. Monissa tapauksissa pankki rahoittaa paikallisten perustointojen kunnostustyötä. Veden- ja jätevedenpuhdistamojen rakentaminen on mittava tehtävä tässä maassa, sillä yli puolet kunnista on edelleen ilman jätevedenpuhdistamoja. Kuntien talouskaan ei ole kovin vahva.

Myös yksityisasiakkaita

BISE tarjoaa asiakkailleen, joista osa on yksityisasiakkaita, investointiluottojen lisäksi myös perinteistä pankkipalvelua. Pankin tuotevalikoimaan kuuluvat kansainväliset luottokortit, erilaiset koneiden ja autojen leasing-sopimukset, kiinteistöluotot ja jopa vakuutukset.

Kesäkuussa 1999 päätettiin Randomin kaupungissa sijaitsevan Bank Energetykin ja BISEn fuusiosta, joka vahvistaa edelleen pankin asemaa Puolan markkinoilla.

NIB on myöntänyt BISElle 20 miljoonan euron lainaohjelman. Se on tarkoitettu projekteihin, joilla Puolan kunnat käynnistävät ympäristöä parantavia toimenpiteitä. BISE allekirjoitti vastaavan sopimuksen Maailmanpankin kanssa vuonna 1998.

NIBin apulaisjohtaja sekä Keski- ja Itä-Euroopan aluejohtaja Martin Relander kertoo, että uusi lainaohjelma tarjoaa ainutlaatuiset mahdollisuudet osallistua Puolan kuntien ympäristöprojektien rahoittamiseen.

– Tässä lainaohjelmassa NIB voi myöntää välillisesti luottoja, joiden takaisinmaksuaika on jopa 20 vuotta. Samalla NIB voi tarjota lainaohjelman kautta rahoitusta kunnille, joiden luottokelpoisuus on vaikea määritellä, Martin Relander toteaa.

– Myönteisten ympäristövaikutusten lisäksi lainaohjelma antaa pohjoismaisille teollisuudenaloille mahdollisuuden osallistua näihin projekteihin sitten kun ne toteutetaan, hän lisää.

BISEN toimitusjohtaja Włodzimierz Grudziński katsoo, että yhteistyö NIBin kanssa voi tuoda monia liiketoimintamahdollisuuksia pienille ja keskisuurille pohjoismaisille yrityksille

Erikoistunut tuulivoimaan

John Fisker kertoo, että yksi pankin tärkeimmistä toiminnoista on tuulivoimaloiden rahoittaminen.

Tuulivoima on energiamuoto, jossa Tanskalla on ylivertaista osaamista erityisesti Länsi-Jyllannissa, joka on Landbobankenin kotipaikka.

– Ei ole sattumaa, että kaikki alkoi Länsi-Jyllannista. Maa voidaan jakaa alueisiin sen mukaan, miten paljon missäkin tuulee, ja me olemme tietysti siellä, missä

Tanskassa tuulee eniten. Tuulivoimalat sopivat siten erittäin hyvin kotiseudullemme. Siksi kuuluimmekin ensimmäisiin, jotka alkoivat rahoittaa tuulimyllyjä, ja se on tehnyt meistä asiantuntijoita tässä toiminnassa.

– Olemme erikoistuneet rahoittamaan kahden erilaisen ryhmän tuulivoimaloiden rakentamista. Toinen ryhmä muodostuu yksityishenkilöistä. Kyse on useimmiten maanviljelijöistä, jotka haluavat rakentaa tuulivoimalan valitsemalleen paikalle. Tuulivoimalan rakentaminen maksaa noin 5 miljoonaa kruunua. Toinen ryhmä on useiden ihmisten, jopa sadan ihmisen muodostamat yhteenliittymät, jotka haluavat hankkia tuulivoimalan. Tämä investointi on arvoltaan keskimäärin 50 000 kruunua.

Mistä johtuu, että juuri Landbobanken kiinnostui asiasta, eikä sen kilpailijat?

– Kyse oli ennen kaikkea siitä, että meillä oli talossa asiantuntemusta ja että useimmat tuulivoimalat rakennettiin meidän alueellemme, Länsi-Jyllantiin. Halusimme myös laajentaa toimintaamme.

Maksukyky ei ole koskaan ollut rajoittavana tekijänä. Huomasimme melko pian, että jos voisimme tehdä tämän pienellä riskillä, voisimme vastaavasti tarjota asiakkaalle edullista hintaa. Olemme saaneet valtavasti paljon uusia asiakkaita – myös Länsi-Jyllannin ulkopuolelta – siksi, että yhdistimme kaksi asiaa. Toinen on osaaminen eli se että tuntee alueensa ja toinen on oikean hinnan

Nykyisin on olemassa suuri määrä 660 kW-tehoisia tuulivoimaloita. Uusi tekniikka nostaa niiden tehoa kymmenkertaisesti.

Maailman suurimmat tuulimyllyjen valmistajat löytyvät Ringkjøbingistä. Siksi on ymmärrettävää, että ryhdyimme aikoinaan rahoittamaan tuulivoimaa, sanoo John Fisker Landbobankenin toiminnasta.

määrittäminen. Nyt tuulivoimaloita rakennetaan kaikkialla Tanskassa, ja myös siinä me olemme aktiivisesti mukana.

John Fisker kertoo, että tuulimyllyjen kehitys on ollut nopeaa. Yksiköistä, jotka tuottavat 0,66 MW, päästään vähitellen 1,5–2 MW:n tehoihin tai ylikin.

– On jo olemassa myllyjä, jotka ovat teholtaan 3 MW, eli viisi kertaa niin tehokkaita kuin nykyiset

myllyt ja kooltaan 30–40 kertaa isommat kuin kymmenen vuotta sitten rakennetut tuulivoimalat. Ei ainoastaan fyysiseltä olemukseltaan vaan myös tuotantokapasiteetiltaan. Pituutta niillä on viisi kertaa vanhoihin myllyihin verrattuna, joten ne todella pistävät esiin maisemasta. Luulen, että siiven kärjet ylettyvät 120 metrin korkeuteen.

Näiden suurten tuulivoimaloiden etuna on John Fiskerin mukaan se, että pienemmällä teholla toimivat vanhat yksiköt voidaan purkaa ja korvata yhdellä suurella tuulivoimalalla.

Lääkäreitä maanviljelijöiden sijasta

Landbobankenilla on kuitenkin tuulivoiman lisäksi muutaakin ohjelmassaan. Alun perin pankki rahoitti maanviljelijöitä ja heidän hankintojaan. Nykyisin puolet pankin asiakkaista on yrityksiä ja puolet palkansaaajia, kertoo John Fisker. Landbobankenilla on konttori 11 Jyllannin kaupungissa, ja se on siten suurin maan länsiosan pankeista.

– Rahoitamme myös lääkärien vastaanottoja. Kun vasta valmistunut lääkäri haluaa asettua jollekin alueelle harjoittamaan lääkärin ammattia, hänen täytyy usein ostaa varusteita vastaanotolleen. Ne maksavat ehkä 2–4 miljoonaa kruunua, ja siinä Landbobanken voi tarjota tarvittavaa rahoitusta.

– Lisäksi tarjoamme pankkipalveluita yksityishenkilöille. Jos tarvitaan esimerkiksi omakotitalon rahoitusta, me voimme huolehtia myös siitä.

Mitä mielestänne kiinnostavaa NIB voi tarjota Landbobankenille?

– Olemme erittäin iloisia yhteistyöstä NIBin kanssa. Sehän on merkinnyt sitä, että pankkimme on saanut pitkäaikaista rahoitusta, joka täydentää erinomaisesti esimerkiksi omaa pitkäaikaista tuulivoiman rahoitustamme.

Landshypotek – maanläheistä rahoitusta

– Meidän juuremme ovat maataloudessa. Mielestämme luottoja ja lainansaajia pitää käsitellä samalla maanläheisellä tavalla kuin kasvavaa viljaa.

Toteamus löytyy Lantbrukskredit AB:n uusimmasta vuosikertomuksesta, ja kuvaa hyvin sitä tapaa, jolla Lantbrukskredit lähestyy nykyisiä ja potentiaalisia asiakkaita Ruotsissa.

Nimensä mukaisesti Landsbrukskredit toimii maatalouden piirissä. Lantbrukskredit AB:n voidaan katsoa olevan Landshypotekin – Ruotsin maatalouden merkittävän rahoittajan – toimintaa täydentävä tytäryhtiö.

Landshypotek-konsernin antolainaus on yhteensä runsaat 30 miljardia kruunua, ja sen markkinaosuus on noin 60 prosenttia maa- ja metsätaloudelle myönnettävistä pohjalainoista.

Emoyhtiö Landshypotekin toimitusjohtaja Ulf Fredrikson toteaa, että kilpailu kovenee, koska luotonantajien määrä markkinoilla kasvaa koko ajan. Landshypotekillä on kuitenkin erityisosaamista, sillä sen toiminta alkoi jo vuonna 1836, ja omaa sen vuoksi varsin vahvan markkina-aseman.

– Meillä on noin 70 000 jäsentä, jotka alueellisten taloudellisten yhdistysten jäsenyyden kautta kuuluvat taustajoukkoihimme. Sen ansiosta voimme laskea rimaa luottojen osalta alemmaksi kuin kilpailijamme. Kun luotonvalvonta hoidetaan paikallisesti, pääsemme käsiksi kaikkeen olennaiseen lainansaajiamme koskevaan tietoon. Se alentaa kustannuksia ja pitää luottotappiot pieninä, selittää Ulf Fredrikson.

Landshypotek tarjoaa asiakkailleen tämän lisäksi vielä yhden kilpailukykyisen edun. Luotonottaja saa palautusta maksetulle korolle. Palautuksen suuruus riippuu Lands-

hypotekin tuloksesta. Viime vuonna palautus oli 9,1 prosenttia maksetuista koroista. Lopputulos on siis se, että palautus vähentää asiakkaan Landshypotekille maksaman koron määrää.

Lantbrukskredit AB:n liikeideana on Landshypotekin maa- ja metsätaloudelle myöntämien luottojen täydentäminen, kun kyse on elinkeinon jalostustoimintaa koskevien investointien rahoituksesta. Ne voivat olla esimerkiksi elintarviketeollisuuden, metsäteollisuuden tai päivittäistavarakaupan investointeja. Lantbrukskredit on myös yksi Ruotsin suurimmista tuulivoiman rahoittajista.

Lantbrukskreditin erikoistehtävät

Yhtiön toimitusjohtaja Anders Bjering huomauttaa, että Ruotsin maataloudessa on nyt menossa nopea rakennemuutos, osittain yleisen teknisen kehityksen vuoksi, mutta myös EU-jäsenyyden tuomien vaatimusten vuoksi.

Samantapainen rakennemuutos on kuitenkin nähtävissä myös muilla teollisuudenaloilla, hän lisää. Yritykset kasvavat, niiden määrä pienenee ja toiminta kansainvälistyy samalla kun pyritään yhä suurempaan kustannustehokkuuteen.

– Omistajiemme toivomus on, että olemme mukana muuttamassa maan energiajärjestelmää niin, että uusiutuvien energialähteiden käyttöä voidaan lisätä, Anders Bjering sanoo.

Osana tätä kehitystä Lantbrukskredit on päättänyt rahoittaa biopolttoaineita käyttäviä paikallisia lämpövoimaloita. Se on rahoittanut yhdessä NIBin kanssa Söderköpingsin, Trosan ja Vingåkerin kaukolämpövoimaloita. Ne on, kuten toimitusjohtaja Anders Bjering korostaa, suunniteltu niin, että ne täyttävät tekniikalle, taloudelle ja ympäristöturvallisuudelle asetetut tiukat vaatimukset.

Ruotsin maataloudessa on nyt meneillään nopea rakennemuutos, Lantbrukskredit AB:n toimitusjohtaja Anders Bjering toteaa.

A photograph of a man with white hair, wearing a brown suit jacket, a light-colored shirt, and a patterned tie. He is standing in front of a large building with a prominent red wall and dark wooden shutters. The man is smiling and has his hands in his pockets. The building appears to be a warehouse or a large industrial structure.

Diagram illustrating the biofuel production cycle:

- Inputs:** Grain, Straw, Wood chips, and other agricultural/forestry products.
- Processing:** The inputs are processed in a plant to produce Bioethanol and a residue stream.
- Residue Handling:** The residue stream is sent to a second processing stage, which produces more Bioethanol and a final residue stream.
- Final Output:** The final residue stream is sent to a landfill.
- Usage:** The Bioethanol is used as a fuel source for a vehicle, completing the cycle.

12 NIB BULLETIN HEINÄKUU 2000

Länsi-Pohjolan rahoittaja

Siinä missä Pohjoismaiden Investointipankin tehtävänä on vahvistaa ja kehittää yhteistyötä pohjoismaisella tasolla, voidaan Vestnordenfondenin eli Länsi-Pohjolan pohjoismaisen kehittämisrahaston sanoa kantavan saman vastuun omasta alueestaan. Länsi-Pohjolaan kuuluu Islanti, Färsaaret ja Grönlanti. Rahasto, joka on toiminut jo viisitoista vuotta, saa nyt uuden, järjestyksessä toisen toimitusjohtajansa – färsaarelaisen Sverri Hansenin.

Sverri Hansen

Länsi-Pohjolan pohjoismaisen kehittämisrahaston perustivat Pohjoismaat yhdessä Färsaarten ja Grönlannin kanssa vuonna 1986. Rahaston tehtävänä on edistää näiden kolmen länsipohjoismaisen yhteiskunnan taloudellista kehitystä. Tämä on ollut yksi tapa luoda aluepolitiikkaa.

Suurin osa rahaston luotonannosta on vuosien mittaan suuntautunut Islantiin. Islannin osuus on 57 prosenttia, ja Färsaaret (27 %) ja Grönlanti (16 %) ovat jakaneet loput. Vuoden 1998 lopussa rahastolla oli 68 luotonsaajaa ja lainakanta oli yhteensä 75 miljoonaa Tanskan kruunua. Rahaston peruspääoma oli 91 miljoonaa kruunua 31.12.1999. Rahaston yhteenlasketut laina- ja takaussitoumukset saavat olla enintään kaksi kertaa oma pääoma, mikä merkitsee 182 miljoonan kruunun lainakattoa.

Rahaston vuonna 1997 hyväksytyillä uusilla säännöillä pyritään tasoittamaan lainavarojen jakoa. Nyt halutaan panostaa enemmän yhteistyöprojekteihin.

Uusi johtaja Sverri Hansen katsoo, että hänen tehtäväänsä on löytää uusia alueita, joilla rahasto voi olla hyödyksi. Hän pitää tärkeänä Länsi-Pohjolan sisäisten suhteiden koordinoimista. Aktiivinen ote yksittäisissä maissa ei myöskään tunnu vieraalta rahaston uuden johtajan mielestä.

– Jos mitään ei tehdä, ei myöskään mitään tapahdu, Hansen toteaa. Hän muistuttaa, että kyse on joka tapauksessa alueesta, jossa asuu 350 000 ihmistä.

Haastattelun ajankohtana – toukokuun puolivälissä – Hansen oli juuri palannut toimistoonsa Reykjavikiin ensimmäiseltä viikon pituiselta matkaltaan Grönlantiin. Hän sai huomata, että rahastolla on tehtävä täytettävänä Grönlannissa.

– Uskon, että rahasto voi toimia ”sparraajana” projektien parissa työskenteleville, hän toteaa. Ajankohtaisia projekteja, joita rahasto voi mahdollisesti tukea Grönlannissa, ovat esimerkiksi matkailuhankkeet – lainansaajiin kuuluu

muun muassa kolme hotellia – käsityöprojektit ja inuiittien osaamisen hyödyntämiseen tähtäävät hankkeet.

Kalastus Färsaarilla

Aloittain tarkasteltuna rahaston laina-asiakkaista suurin on kalastusala: kalastuksen osuus on 26 prosenttia, teollisuuden 24 prosenttia ja matkailun 23 prosenttia.

Sverri Hansen on koulutukseltaan kansantaloustieteilijä, ja hän toimi Färsaarten kriisin aikaan vuosina 1995–1998 Färsaarten elinkeinojen kehittämisestä vastaavan instituutin (Færøernes Erhvervsudviklingsinstitut) hallituksen puheenjohtajana. Tehtävänä oli perusteellisesti käydä läpi Färsaarten kalastusteollisuus ja pelastaa se konkurssilta.

– Hankala työ, joka ei erityisemmin lisännyt suosiotani, hän toteaa näin jälkempäin. Se oli kuitenkin henkiin jäämisen edellytys. Nyt niitämme näiden tervehdyttämistöimien satoa, sillä Färsaarten kalastusteollisuus toimii taas täydellä teholla.

Rahaston pääkonttori on Reykjavikissa, jossa työskentelee rahaston johtajan lisäksi kaksi toimihenkilöä. Tämän lisäksi sillä on toimisto Torshavnissa Färsaarilla ja Nuukissa Grönlannissa.

NIB on myöntänyt rahastolle 20 miljoonan Tanskan kruunun suuruisen puiteluoton.

Stykkishólmur siirtyy geotermiseen lämmitykseen

Ei mikään suuri laitos. Veden nostamiseen maan sisältä ei tarvita kovinkaan paljon erikoisvarusteita. Porausreikä, pumppu ja mittareita, joista luetaan veden lämpötila.

Jo puolet kaupungin taloista on liitetty lämpökeskukseen, joka pumppaa ylös kuumaa, 86-asteista vettä. Tätä vulkaanisesti lämmitettyä vettä tuodaan kaupunkiin viisi kilometriä pitkän putken avulla. Lämpö siirretään kotitalouksiin lämmönvaihtimien välityksellä, joten kotitaloudet saavat ympäri vuoden lämmintä vettä, joka on tässä vaiheessa 55-asteista.

– Tätä aluetta pidettiin oikeastaan ns. kylmänä alueena, joten mahdollisuuksia löytää kuumia lähteitä pidettiin todella pieninä, kertoo Stykkishólmurin pormestari Oli Jón Gunnarsson.

Tarkoitusta varten kehitetty uusi tekniikka antoi kuitenkin toivoa. Kuumien lähteiden esiintymistä voidaan nyt mitata 60 metriä syvistä porausreikiä käsin, koska kallioperän lämpötilaerot ilmaisevat mahdolliset esiintymät. Koeporaukset aloitettiin eikä tuloksia tarvinnut odotella: kaupungin ulkopuolella oleva 1 x 3 kilometrin suuruinen alue vaikutti lupaavalta.

– Ensimmäinen porausreikä vahvisti odotuksemme, ylös virtasi 87-asteista vettä, muistelee Oli Jón Gunnarsson. Sitten

porattiin lisää. Nyt hyödynnettävät kaivot ovat 900 metriä syviä.

Geotermisistä energiavaroista pääsevät nauttimaan myös muut kuin kaupungin kotitaloudet. Kaupungin lapset ja nuoret ovat saaneet uima-altaan, joka sijaitsee aivan koulun vieressä.

Pormestari toivoo, että Stykkishólmur voisi joskus hyödyntää luonnonvarojaan myös matkailussa. Tutkimuksissa on todettu, että rikkipitoisella vedellä, joka on lisäksi melko suolapitoista, on parantava vaikutus ihosairauksiin. Pormestarin suunnitelmissa on jonkinlainen terveyskylpylä, jossa vieraat voisivat rentoutua ja nauttia virkistävästä hoidosta. Kaikki riippuu kuitenkin siitä, miten tällainen laitos voitaisiin rahoittaa.

Stykkishólmurin pian valmistuva lämpölaitos on maksanut kaupungille 400 miljoonaa Islannin kruunua. Islannin valtio on avustanut hanketta 75 miljoonalla. NIB on myöntänyt projektiin islantilaisen kuntien lainarahaston (Lánasjóður sveitarfélaga) kautta 200 miljoonaa Islannin kruunua.

Stykkishólmur on 1 400 asukkaan kunta, joka sijaitsee Breiðavuonon etelärannalla Islannin luoteisosassa. Tämän kaupungin – niin kuin monen muunkin islantilaisen kunnan – talous perustuu kalastukseen. Stykkishólmurissa on neljä kalatehdasta, jotka jalostavat kalastuslajusten pyytämät saaliit edelleen. Kaupungin lämmitysongelmat on ratkaistu hyödyntämällä Islannin runsaita geotermisiä luonnonvaroja.

Stykkishólmurin pormestari Oli Jón Gunnarssonilla ei ole savuttavia savupiippuja kaupungissaan, kun kaikki talot on liitetty lämpökeskukseen.

Technopolis yhdistää osaajat

Technopoliksen toimitusjohtaja Pertti Huuskonen määrittelee yrityksen toimintaperiaatteet yhdellä lauseella: Luomme asiakkaalle sopivat toimitilat siihen liittyvine palvelukonsepteineen. Technopoliksen palvelukonsepti on taas hieman moniulotteisempi asia.

Vuokranantajia ja kiinteistösijoittajia löytyy miltei jokaisesta kaupungista, kun taas Technopolis tarjoaa toimistotilojen lisäksi jotain muuta.

– Toimiva vuorovaikutus ja otollinen ilmapiiri tietotekniikan yrityksille on yksi perustekijä, määrittelee vastaavia kasvukeskuksia sekä Euroopassa että Amerikoissa tutkiskellut Pertti Huuskonen kilpailuvalttejaan.

– Suunnittelemme tiloihin yhteisiä tapaamispisteitä ja kokoamme yritykset teemoittain, jotta luonnollista vuorovaikutusta pääsisi syntymään. Emme myöskään unohda työntekijöiden yksityisiä tarpeita kuten tenniskenttiä ja päiväkotitiloja heidän lapsilleen.

Tärkeät päätökset

Oulun tie yhdeksi Suomen merkittävimäksi kasvukeskukseksi perustuu laajalti 1950-luvun lopulla tehtyyn päätökseen, jolloin Ouluun päätettiin perustaa yliopisto. Se oli aluepoliittinen linjaus, jolla oli kauaskantoiset vaikutukset, Pertti Huuskonen toteaa.

– Kun 60-luvulla tarvittiin lisää insinöörejä Pohjois-Suomen prosessiteollisuuteen sai yliopisto uuden teknisen tiedekunnan. Kun tiedekunta aikanaan ryhtyi etsimään uusia erikoistumisen malleja päädyttiin elektroniikkaan. Ja kun vielä Valtion tekninen tutkimuskeskus 70-luvulla päätti yksikkönsä sijoittamisesta Ouluun, olivat alueen kehitykseen tarvittavat tärkeimmät osat koossa, Huuskonen selvittää.

Yli odotusten

Yliopiston lähiympäristöön perustettu teknologiakylä aloitti toimintansa vanhassa meijerirakennuksessa. Tuolloin – vuonna 1982 – tehdyt pitkän tähtäimen suunnitelmat perustuivat näkemykseen, että vuonna 2000 käytössä olisi

15 000 neliometriä. Kehitys onkin toteutunut aivan toiseen tahtiin, nyt yhtiön tilat ovat jo liki 125 000 m².

Ja lisää on tulossa. Technopoliksen vuokralaiset – monet niistä Suomen nimekkäimpiä vientiyhtiöitä kuten No-

kia, jolla on yli 1 000 työntekijää Technopoliksessa, Sonera ja monet muut, kasvavat hurjaa tahtia ja tarvitsevat tietenkin lisää tilaa.

Technopoliksen hallitus onkin päättänyt laajennuksesta, joka toteutetaan lisäksi yhtiön nykyisen toimitalon, Smarthousen kupeeseen. Hanke kasvattaa yhtiön tiloja 8 000 m². Laajennus maksaa noin 21 miljoonaa euroa.

Uuden teknologian osaamisen keskus Pohjois-Suomessa on Technopolis Oyj.

Suomessa erinomaiseen kasvuvauhtiin päässeen alan tutkimus- ja kehityskeskus sai itselleen suotuisat puitteet kun Ouluun perustettiin Oulun Teknologiakylä vuonna 1982, ajatuksena kerätä saman katon alle tämän maanosan kyvykkäät teletekniikan alalla. Tänäkin Teknologiakylä, sittemmin Technopolis on alansa laajimpia koko Euroopassa kooten 140 yritystä ja 4 000 työntekijää suojiinsa. Kesäkuussa 1999 yhtiö listautui Helsingin Pörssiin.

NIB on rahoittanut Technopoliksen investointeja kaikkiaan 10 miljoonan euron edestä. NIBin osuutta yhtiön rahoitusratkaisuissa toimitusjohtaja Pertti Huuskonen kuvaa näin.

– Investointeja on ollut rahoittamassa useita pankkeja. NIBin rahoitusmalli on sopinut meille hyvin. Pankin tarjomat pitkät luotot ja selkeä vakuusrakenne on ollut meille sopiva. Pankin hyvä maine rahoittajana tuo lisäksi hyvän imagon itse hankkeelle, Huuskonen painottaa.

Kehityksen kärjessä

Pertti Huuskonen uskoo vahvaan kasvuun. Viime vuonna Technopolis käytti investointeihin 140 mmk, tänä vuonna määrä nousee 200 miljoonaan.

Technopolis haluaa jatkosakin olla kehityksen kärjessä ripeästi kehittyvien alojen palveluyhtiönä. Siksi yhtiö on pannut pystyyn uuden keskuksen Suomen seuraavaksi kasvualaksi povatulle biotekniikalle. Tämä on Medipolis, jossa sulassa sovussa elävät lääketiede, biotekniikka ja ns. ihmisen hyvinvointiin suuntautunut tutkimustoiminta.

Toimitusjohtaja Pertti Huuskonen uskoo vahvaan kasvuun.

Technopolis Oyj

SUURIMMAT OMISTAJAT:

Oulun kaupunki	20,9 %
Sampo-Ryhmä	5,7 %
Finnvera	5,0 %
Norvestia	3,7 %
Fortel Invest	3,7 %
Ulkomaiset omistajat	7,0 %

Baltian naisyrittäjille oma lainakehys

Pohjoismaiden Investointipankki on tehnyt kolmen Baltian maan, Viron, Latvian ja Liettuan kanssa sopimuksen puiteluotosta naisyrittäjille. Pankki on alikirjoittanut luottosopimuksen Latviassa toimivan Hansabankin, virolaisen Optiva Bankin ja liettualaisen Lithuanian Development Bankin kanssa.

Lokakuussa 1999 Reykjavikissa järjestetyssä konferenssissa ”Naiset ja demokratia”, pohjoismaiset, balttilaiset, venäläiset ja amerikkalaiset osanottajat pohtivat kysymystä, miten naisten osallistumista politiikkaan ja elinkeinoelämään voitaisiin lisätä.

Konferenssin yhteydessä NIB ilmoitti, että pankki myöntää tätä tarkoitusta varten miljoonan euron puiteluoton nais-

ten yritystoiminnan rahoittamiseksi Virossa, Latviassa ja Liettuaissa. Samassa konferenssissa USA ilmoitti myöntävänsä miljoona Yhdysvaltain dollaria samaan tarkoitukseen Venäjällä.

Kolmen Baltian maissa toimivan välittäjäpankin kanssa sovitun luottojärjestelyn kautta NIB on saanut konkreettisen mahdollisuuden tukea näiden maiden naisyrittäjiä. Puiteluotto antaa naisyrittäjille mahdollisuuden keskipitkän aikavälin lainoihin kaupallisissa projekteissa.

– Lähdemme siitä, että luottorajat käytetään kokonaan tämän vuoden aikana, jotta voimme esitellä ensi vuonna Vilnassa pidettävässä seurantakonferenssissa todellisia tuloksia, toteaa johtaja Siv Hellén NIBistä. Hän toivoo, että tämä aloite osoittautuu yhdeksi tavaksi rohkaista Baltian maiden naisia yrittäjyyteen.

Optiva Bank välittää NIBin naislainoja Virossa

NIBin naislainat, joista sovittiin Optiva Bankin kanssa vuoden alussa, sopivat Jelena Hlebnikovan mukaan hyvin pankin tuotevalikoimaan. Hän kertoo, että kun pankki julkaisi tiedon uudesta naislainasta, puhelimet alkoivat soida kuumina, kun naispuoliset yrittäjät halusivat saada lisätietoja lainasta.

Optivassa naislainoja käsitellään samoin kriteerein kuin tavallisia lainoja.

– Luoton saajiksi valittavien yri-

Virolaisella Optiva Bankilla on nyt takanaan runsas vuosi siitä, kun Viron Investointipankki ja Foreks Pankki fuusioitiin ja sai nimen Optiva Bank. Pankki kuuluu nykyään Viron suuriin pankkeihin, sen ollessa kolmanneksi suurin Hansabankin ja Unibankin jälkeen. Vanhemman analyttikon Jelena Hlebnikovan mukaan Optiva on löytänyt markkinaraon pienten ja keski suurten virolaisten yritysten rahoittajana, mutta myös henkilöasiakkaat ovat tärkeitä pankille.

tysten toiminnan on oltava kannattavaa, ja niiden asiapapereiden on oltava kunnossa, toteaa Jelena Hlebnikova.

Kevään aikana Optiva Bank on myöntänyt 14 naislainaa yhteensä 3,5 miljoonan Viron kruunun (0,22 milj. euron) arvosta. Lainamäärä vaihtelee 100 000 ja 200 000 kruunun välillä.

Monet Optiva Bankin naispuolisista lainanottajista toimivat palvelualalla. Monella heistä on kauneushoitola tai kampaamo. Jou-

kossa on kuitenkin myös apteekki ja rakennusmateriaalien myyjä.

Optiva Bankissa ollaan hyvin tyytyväisiä uuteen asiakasryhmään.

– Naispuoliset lainanottajamme ovat usein kokeneita yrittäjiä, jotka välttävät liian suuria riskejä. Yleensä he ovat erittäin velvollisuudentuntoisia ihmisiä, Jelena Hlebnikova korostaa.

Daam Koolitus kouluttaa matkanjohtajia

Kun tapaamme pientä juttutuokiota varten naispuoliset yrittäjät Inga Jagodkina ja Reet Kivi, he säteilevät sellaista innostusta ja energisyyttä, josta ei voi erehtyä. Parivaljakko edustaa täysin uutta toimintaa Virossa. Virikkeen tälle toiminnalle antoi havainto, että virolaisilla matkanjohtajilta puuttuu tietoja matkakohteista ja asiakaspalvelusta. Puutteen kor-

Inga Jagodkina ja Reet Kivi suunnittelevat koulutusasioita Tallinnan toimistossaan.

jaamiseksi Tallinnaan on nyt perustettu matkanjohtajien koulutuskeskus, joka on saanut nimekseen Daam Koolitus. Optiva Bankin myöntämä luotto on yrityksen ensimmäinen, ja se käytetään uusien koulutustilojen sisustamiseen.

Marina Laikjõe on kotoisin Tartosta, jonne hän perusti matkatoimiston kuusi vuotta sitten. Enimmäkseen Pariisiin, Egyptiin ja Havaijille suuntautuneiden matkojensa aikana hän huomasi, että hänen käyttämillään virolaisilla oppailla oli puutteelliset perustiedot. Hän halusi antaa turistiryhmilleen parempaa palvelua, mutta joutui toteamaan, että henkilökohtaisen palvelun hallitsevia matkanjohtajia ei yksin-

kertaisesti ollut.

Marina Laikjõe päätti perustaa koulutuskeskus RRA:n, jossa koulutetaan matkanjohtajia.

Viime keväänä ilmoitetulle ensimmäiselle kurssille haki 250 henkilöä, mutta vain 30 voitiin ottaa. Tulevan 300 tuntia kestävä koulutusjakson aikana osallistujat perehtyvät mm. asiakaspalveluun, eri maiden kulttuureihin ja matkakohteisiin. Lisäksi ohjelmaan kuuluu ensiavun, ryhmäpsykologian ja ekologian kurssit.

Seuraavana projektinaan naiset ovat päättäneet alkaa kouluttaa matkanjohtajia venäjänkielisille ryhmille.

Latvian naisyrittäjät saavat luottoja Pohjoismaista

Latvian Hansabankin pääkonttorissa kevät on ollut kiireistä aikaa pankin luotto-osaston johtajalle Baiba Circenelle. NIBin myöntämät luotot Baltian maiden naisyrittäjille ovat saaneet paljon julkisuutta ja herättäneet paljon kiinnostusta. Monet ovat kyselleet luottoja Hansabankista.

– Olemme saaneet monia puheluita naisilta, jotka haluavat aloittaa oman yrityksen mutta jotka ovat joutuneet luopumaan ajatuksesta rahoitussuunnitelmien puutteellisuuden vuoksi, sanoo Baiba Circene. Naislainoihin luettavilla luotoilla on pienemmät korot kuin tavallisilla luotoilla, mutta muuten ehdot ovat samat kuin muissakin Hansabankin lainoissa.

– Naislainojen varsinainen kohderyhmä on Riian ulkopuolella toimivat pienyritykset. Riikalaisilla yrittäjillä on usein mahdollisuus nostaa tavallisia luottoja, mutta tilanne pääkaupungin ulkopuolella on vaikeampi. Erot ovat valtaavan suuret, sillä 75 prosenttia maan taloudellisesta toiminnasta on Riassa, jonne myös koulutettu työvoima on keskittynyt, Baiba Circene kertoo.

Naislainaa on tähän mennessä myönnetty yhdeksälle yritykselle, joista useimmat toimivat palvelualalla. Nämä naisyrittäjät hoitavat mm. ruokakauppoja ja kouluttavat kampaajia. Yritysten omistajat ovat naisia tai yritykset työllistävät pääasiassa naisia. Useimmat yrityksistä ovat pieniä, ja ne ovat ottaneet lainaa tilojensa kunnostusta varten.

– Luottoja varten on varattu yhteensä 200 000 Latvian latia, ja pankki on tähän mennessä myöntänyt luottoja 180 000 latin arvosta. Ohjelmaan varatut varat on pian käytetty kokonaan, Baiba Circene ennustaa.

Menestyneitä naiskonsultteja tietotekniikassa

Yksi naislainaa saaneista latvialaisista yrityksistä on PC Konsultants, joka tarjoaa tietokoneohjelmia ja kursseja muille yrityksille. Yritys, joka toimii Kuldigassa, tavallisessa 14 000 asukkaan pikkukaupungissa Länsi-Latviassa, on saanut luottoa uusien toimisto- ja liiketilojen kunnostukseen kaupungin keskustaan.

Antra Dilāne ja hänen miehensä Aldis Dilāns ovat pa-

Aldis Dilāns ja Antra Dilāne ovat tietotekniikka-alan yrittäjiä Kuldigassa Latviassa.

nostaneet paljon tietotekniikka-alan, mutta he ovat myös onnistuneet siinä hyvin.

– Kaupungissamme on tietoteknisen alan yrittäjiä, jotka ovat erikoistuneet Internetiin ja teknisiin satelliittiyhteyksiin. Meidän markkinarakomme on tietotekninen koulutus ja tämän alan kurssit. Myymme ohjelmistoja ja tarjoamme asiakkaille koulutusta kurssien muodossa. Lisäksi annamme käyttäjätukea puhelimitse, Antra Dilāne kertoo.

Asiakkaista pääosa on yrittäjiä, mutta joukkoon mahtuu myös viranomaisia. Aktiivisia asiakkaita arvioidaan olevan 150.

– Tämä on ala, jolla tapahtuu koko ajan jotakin, ja meidän on pysyttävä mukana kehityksessä, sanoo PC Konsultantsin tekninen vastuhenkilö Aldis Dilāns. Esimerkiksi kirjanpitoa koskeva uusi lainsäädäntö on tuonut uusia vaatimuksia yrityksille ja samalla myös uusia kirjanpito-ohjelmia. Tehtävämme on seurata tilannetta ja tarjota asiakkaille uusinta uutta myös tällä alueella.

– Yrityksellä on nyt kuusi työntekijää, mutta laajennamme ja palkkaamme kaksi uutta naispuolista työntekijää lähiaikoina. Koulutetun työvoiman houkutteleva kaupunkiimme ei ole mikään helppo tehtävä, Antra Dilāne toteaa.

Pariskunta haluaa kehittää Internet-palveluita ja toivoo voivansa tarjota tulevaisuudessa verkkoyhteyksiä. Nykyisin kolmasosa tietokoneen käyttäjistä Kuldigassa voi käyttää Internetiä. Aldis Dilāns ennustaa, että heidän asiakkainaan tulee olemaan yhä enemmän yksityishenkilöitä.

Liettuan naisyrittäjät liikkeellä

Saimme yli 60 lainahakemusta liettualaisilta naisyrittäjiltä, joten olemme joutuneet karsimaan lainahakemuksia, kertoo Lithuanian Development Bankin (LDB) projektipäällikkö Donatas Germanavičius. LDB koordinoi naisyrittäjille suunnattua lainaohjelmaa Liettuassa.

LDB:n kautta lainaa hakeneiden yritysten joukossa on kahviloita ja pienliikkeitä, hammashoitoloita, hotelleja ja jopa aikakauslehti. Kolmasosa hakemuksista on suuremmista liettualaisista kaupungeista. Kaupunkilaisyrittäjien onkin helpompaa esittää pankille riittävät vakuudet ja näin ollen helpompaa saada lainaa. Donatas Germanavičiusen mukaan juuri vakuudet ovat tuottaneet ongelmia monelle yrittäjälle.

Liettuassa ilmapääri on suotuisa naisyrittäjille ja naisilla on hyvät mahdollisuudet aktiivisesti osallistua maan taloudelliseen kehitykseen.

– Liettuassa naiset ovat tottuneet osallistumaan työ- ja liike-elämään eivätkä tämän takia tunne itseään syrjityiksi. Mutta uuden yrityksen perustaminen on kaikille vaikeaa alussa, toteaa Vida Gintautaitė. Hän on itse aikaisemmin toiminut yrittäjänä ja nyt hän toimii projektikoordinoijana Pohjoismaiden ministerineuvoston tiedotustoimistossa Vilnassa. Vida Gintautaitė koordinoi erilaisia liettualaisia ja pohjoismaisia naishankkeita ja hoitaa yhteyksiä naisjärjestöihin Virossa ja Latviassa.

Vida Gintautaitėn mukaan liettualaiset naiset ovat hyvin järjestäytyneet erilaisiin yhdistyksiin ja vapaaehtoisjärjestöihin ja monin paikoin maassa toimii naisverkostoja. Näiden puitteissa naiset voivat saada yrittäjäkoulutusta ja oppia esimerkiksi yrittäjälle tarpeellista kirjanpitoa.

Liettualaiset naiset ovat monella tavalla edistyksellisiä ja toimeliaita. Vida Gintautaitėn mielestä naiset ovat nopeita omaksumaan uusia asioita ja sopeutuvat miehiä paremmin vallitseviin olosuhteisiin ja taloudellisiin oloihin. Ei pidä

unohtaa, että maa on alle kymmenen vuotta sitten siirtynyt markkinatalouteen!

Samaa mieltä hänen kanssaan naisten aktiivisuudesta ovat vilnalaiset naisyrittäjät Alexandra Voronova ja Jūratė Zabielaite. He olivat saaneet lukea naisyrittäjille suunnatuista lainoista liettualaisesta talouslehdestä ja päättäneet lähettää laina-anomuksensa LDB:lle.

Vilnassa toimivien asianajotoimistojen johdossa on usein nainen. Jūratė Zabielaiteen johtama asianajotoimisto on menestynyt hyvin ja toiminta kasvaa jatkuvasti. Hän on erikoistunut liikeasiakkaisiin.

– Asiakkaistamme 70 % on ulkomaisia sijoittajia, jotka tarvitsevat apua aloittaessaan liiketoimintansa Liettuassa, Jūratė Zabielaite kertoo. Hän palvelee asiakkaitaan myös englannin kielellä.

Alexandra Voronovan johtama Alma-yritys myy konttori-tarvikkeita ja paperitavaraa viidellä eri paikkakunnalla. Yrityksen palveluksessa on tällä hetkellä lähes 100 työntekijää ja toiminta kasvaa edelleen. Naisyrittäjien luotto-ohjelman kautta saatu laina on yrityksen ensimmäinen varsinainen pankkilaina.

– Aloitimme toimintamme kahdeksan vuotta sitten ystäväiltä saadun lainan turvin. Tuohon aikaan maksoimme 600:n prosentin korkoa, Alexandra Voronova muistelee. Nyt olemme valmiita tavalliseen lainaan normaaliehdoin.

– Katsomme tulevaisuuteen luottavaisesti. Uusi nuori polvi ajattelee jo ihan eri lailla kuin me vanhemman ikäpolven edustajat. Nuorilla on päämääriä ja he tietävät mitä haluavat. Skeptikkojakin löytyy, mutta itse uskomme Liettuan tulevaisuuteen ja toivomme, että myös muut uskoisivat meihin, Alexandra Voronova lisää.

Jūratė Zabielaite ja Alexandra Voronova (oik.) edustavat aktiivisia vilnalaisia yrittäjiä, jotka iloitsevat NIBin naisyrittäjille suunnatun luotto-ohjelman tuomista mahdollisuuksista.

Baltian investointiohjelman odotukset ja saavutukset

BIP:n eli Baltian investointiohjelman perustamista edelsi kaksi laajaa investointi-ilmaston ja Baltian maiden rahoitusmekanismien tarpeen tutkimusta. Nämä tutkimukset oli aloitettu jo ennen kuin maat itsenäistyivät uudelleen. Näiden tutkimusten ja mais-sa tuolloin vallitsevan tilanteen perusteella todettiin mm. seuraavaa:

- yksityissektorin kehitys on ratkaisevaa markkinatalouteen siirryttäessä,
- pienet ja keskisuuret yritykset ovat avainasemassa,
- markkinoihin perustuvat rahoitusmekanismit ovat instrumentteja, joilla ulkomaista pitkäaikaista pääomaa voidaan kanavoida Baltian maihin.

BIP-ohjelman tuli ottaa huomioon nämä tarpeet. Edelleen lähdettiin siitä, että valtiolta jossakin muodossa tukea saavien erityisluottolaitosten pitäisi toteuttaa niille annettu tehtävä pitkällä aikavälillä ja että nämä laitokset olisivat pitkän aikaa suhteellisen ainutlaatuinen pitkäaikaisen pääoman lähde. Lisäksi edellytettiin, että näiden laitosten ja paikallisten liikepankkien välillä olisi luonnollinen työnjako.

Siirtymävaiheesta odotettiin tulevan pitkä, ja valmiuden ja osaamisen kehittämiseen sekä uusiin olosuhteisiin sopeutumiseen olisi paljon aikaa. Markkinat eivät siten odottaissi kovin nopeita luottopäätöksiä. Juridista rakennetta piti myös kehittää muun markkinoihin sopeutumisen rinnalla. Lisäksi lähdettiin siitä, että monen- ja kahdenvälisillä avunantajilla ja muilla yhteistyön osapuolilla olisi yhteiset tavoitteet rahoitusmekanismien kehittämisessä.

Nopea kehitys – menetetyt markkinaosuudet

Pian kävi kuitenkin selväksi, että eräiden alueiden taloudellinen kehitys oli hyvin nopeaa. Uusia pankkeja ja yrityksiä perustettiin ja elinkeinoelämän yksityistäminen eteni, ei tosin aina kaikkein tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Lainsäädäntö ei pysynyt muun kehityksen tahdissa.

Erityisluottolaitosten oli pakko kaventaa marginaalejaan, jotta ne olisivat pärjänneet kilpailussa liikepankkien kanssa, eivätkä ne voineet kompensoida sitä muista tuotteista ja palveluista saatavilla tuotoilla kuten liikepankit. Erityisluottolaitokset eivät olleet enää niin kannattavia kuin liikepankit, ja ne menettivät vähitellen markkinaosuuksiaan kapean tuotevalikoimansa vuoksi. Yleispankit saivat jalansijaa. Pankkien omistajien parissa vallitsi erimielisyyttä pankkien tulevaisuuden strategiasta. Valtio ei halunnut enää ottaa aktiivisesti osaa rahoittamiseen, ja vähitellen pankkeja alettiin muuttaa tavallisiksi liikepankeiksi.

Suurin piirtein tähän aikaan osui kuitenkin Aasian talouskriisi, jonka vaikutukset näkyivät myös Baltian maissa: rahoitusinvestointien virta pysähtyi ja pörssikurssit romahhtivat. Sen jälkeen seurasi Venäjän kriisi, joka antoi näille maille ja pankkilaitokselle uutta miettimisen aihetta. Tehokkaasti toimiva erityisluottolaitos olisi ehkä kuitenkin voinut täyttää paikkansa pitkällä aikavälillä.

Joustavuus

Aina on helppoa olla jälkiviisas, mutta NIBissä voidaan kuitenkin tehdä tietyt johtopäätökset näiden seitsemän vuo-

Pohjoismaat perustivat **Baltian investointiohjelman (BIP)** vuonna 1992 yhteisen pohjoismais-balttilaisen julistuksen pohjalta. Ohjelmaa jatkettiin vuonna 1995 vuoden 1999 loppuun asti. Ohjelman hallinnoijia oli kolme: NIB, Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki EBRD ja Pohjoismaiden Projektivientirahasto (Nopef). BIP käsitti kaikkiaan noin 175 miljoonaa euroa ja muodostui kuudesta osatekijästä, joista NIB vastasi kolmesta:

1. 60 miljoonan euron lainaohjelma pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettäviä lainoja varten.
2. 8,25 miljoonan euron rahasto teknistä apua varten kolmen investointipankin perustamiseksi Baltian maihin.
3. 7,5 miljoonan euron osakerahasto investointipankkien osakepääoman merkitsemiseen (perustettiin vuonna 1996).

den jälkeen – osin omien kokemusten ja osin niiden näkemysten perusteella, joita olemme saaneet NIBin panostusten kohteena olleilta tahoilta Baltian maista.

Uusia talouksia, kuten Baltian maita, koskevat ohjelmat pitää tehdä joustaviksi, ja toiminnan suuntaa pitää tarvittaessa voida muuttaa. Näiden maiden osalta on mahdotonta tietää etukäteen tarkasti, miten kehitys tulee etenemään.

Vastuullisilla osallistujilla on oltava yhtäläiset vaikuttamisen lähtökohdat, ja yhteinen päämäärä on varmistettava. Intressiristiriitoja pitää välttää. Ihanteellisinta olisi, jos vain yksi laitos olisi vastuussa ohjelman toteuttamisesta. Tässä kuten niin monessa muussakin tapauksessa pätee sananlasku: ”Mitä useampi kokki, sitä huonompi soppa”.

Ohjelman toteuttajille pitää varmistaa riittävien ja oikeiden resurssien saanti. Kun pankkien toiminnan suuntaa muutettiin, NIBilläkin ei aina ollut oikeita resursseja käytettävissään.

Lisää julkisuutta

Ne, joille ohjelma suunnattiin, ovat myös huomauttaneet, että

ohjelma menestyy vain, jos myös vastaanottajat haluavat ja voivat käyttää hyväkseen annettuja ohjeita ja sijoitettuja varoja.

– Nyt jälkikäteen olemme huomanneet lähes kauttaaltaan NIBin panostusten suuren arvon. Aikoinaan saadut ohjeet olivat todella hyviä, toteaa yksi Baltian maiden pankkien johtajista.

Baltian maiden edustajat ovat myös huomauttaneet, että ohjelma ei ole saanut arvoistaan julkisuutta ja painoarvoa. NIBin olisi myös pitänyt päästä alusta alkaen pankkien osakkeenomistajaksi. Kaikki ovat lisäksi olleet yhtä mieltä

siitä, että lainaohjelman perustaminen ja toteuttaminen oli menestys, jota olisi voitu markkinoida vieläkin paremmin.

Ohjelma on NIBin osalta pääosin päättynyt, ja nyt on aika miettiä tulevaisuutta. Tässä balttilaiset kollegamme näkevät NIBillä tärkeän roolin: pk-yritykset tarvitsevat edelleen pitkäaikaista pääomaa ja erityisosaamiseen keskittyneille pankeille on tilaa. BIP-ohjelma ei ole romaanin loppu vaan ainoastaan ensimmäisen luvun loppu. Lopuksi NIBille on esitetty kysymys: voiko Baltian maista tulla NIBin jäseniä?

Siv Hellén

”BIP-veteraanit” Baltiasta kokoontuivat Lapissa NIBin isännöimään aivoriiveen, jossa pohdittiin Baltian investointiohjelman ja NIBin tulevaisuuden roolia Baltiassa. Yhteisen sävelen löytäminen ei ollut vaikeaa, niin kuin kuva kertoo.

Nimityksiä

Ann Damström (FIN)

on nimitetty pohjoismaisen osaston apulaisjohtajaksi vastualueenaan osaston lakiasiat. Hän on aikaisemmin toiminut osaston lakimiehenä.

Seija Hallavo (FIN)

on nimitetty pankin tietohallintopäälliköksi ja tietohallinto-osaston osastopäälliköksi. Seija Hallavo on siirtynyt NIBiin Osuuspankin Keskuspankista (OKO), jossa hän on työskennellyt pankinjohtajana treasury- ja pääomamarkkinatoiminnossa, viimeksi OKO-konsernin tietohallintojohtajana.

Timo Harjanne (FIN)

on nimitetty teknologiapäälliköksi ja hän toimii samalla pankin tietohallinto-osastolla vastaperustetun teknologiyksikön päällikkönä. Timo Harjanne on aikaisemmin toiminut tietohallinto-osastolla NT-asiantuntijana.

Asko Heilala (FIN)

on siirtynyt NIBin pohjoismaiselle osastolle suomalaisten yhtiöiden rahoitusyksikköön. Aiemmin hän toimi pankin kansainvälisellä osastolla yksityissektorin rahoituksessa.

Jørgen Ilsøe (DK)

on nimitetty Afrikan ja Lähi-Idän aluepäälliköksi. Hän on aikaisemmin toiminut Aasian aluepäällikkönä pankin Singaporen konttorissa. Apulaisjohtaja Jørgen Ilsøen toimipaikaksi tulee Helsinki.

Per Klaumann (DK)

on nimitetty apulaisjohtajaksi ja Tanskan aluepäälliköksi pankin pohjoismaisella osastolla. Per Klaumann on tullut NIBiin Unibankista, jossa hän on toiminut Senior Relationship Managerina pankin suurasia-
kasosastolla.

Stina Kontro (FIN)

on nimitetty laskentapäälliköksi vastualueenaan pankin laskentatoimi ja laskentaosasto. Stina Kontro on viimeksi toiminut pankkilaskentatoimen päällikkönä NIBissä.

Jamima Löfström (FIN)

on nimitetty pankin tiedotuspäälliköksi. Hän on viimeksi toiminut pankin tiedotusosastolla apulaistiedotuspäällikkönä.

Magnus Thór Águstsson (IS)

on nimitetty finanssianalytikoksi pankin finanssiosastolla. Hän on aiemmin toiminut osaston analyysi- ja IT-yksikössä.

Søren Kjær Mortensen (DK)

on nimitetty uudeksi Aasian aluepäälliköksi ja siirtyy pankin kansainväliselle osastolle, toimipaikkanaan Singapore. Hän vastaa pankin kansainvälisestä antolainauksesta Aasian alueella. Apulaisjohtaja Søren Kjær Mortensen on aikaisemmin toiminut Tanskan aluepäällikkönä NIBissä.

Samu Slotte (FIN)

on pankin finanssiosastolla nimitetty varainhankinnan käsittelijäksi. Hän siirtyy tehtäviin osaston rahamarkkinayksiköstä.

Per Eldar Søvik (N)

on nimitetty Pohjoismaiden rahoitusryhmään kuuluvan Nordic Development Fundin, NDF:n, apulaisjohtajaksi ja vastaa tehtävässään tarjousmenettelystä ja hankinta-asioista.

Tämä on NIB

Pohjoismaiden Investointipankki (NIB) rahoittaa investointihankkeita sekä Pohjoismaissa että niiden ulkopuolella.

NIB on viiden Pohjoismaan omistama rahoituslaitos, joka toimii pankkimaisia periaatteita noudattaen. Omistajat valitsevat edustajat pankin hallitukseen ja kontrollikomiteaan.

NIB tarjoaa asiakkailleen pitkäaikaisia luottoja ja takauksia kilpailukykyisin markkinaehdoin.

NIB hankkii jälleenrahoituksensa kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta. NIBin obligaatioilla on paras mahdollinen luottokelpoisuus, AAA/Aaa.

NIBin pääkonttori on Helsingissä ja muut konttorit sijaitsevat Kööpenhaminassa, Oslolla, Reykjavikissa, Tukholmassa ja Singaporessa. Pankin palveluksessa on noin 130 henkilöä, jotka tulevat kaikista Pohjoismaista.

NIB rahoittaa

NIB rahoittaa yksityisiä ja julkisia pohjoismaista taloudellista yhteistyötä edistäviä hankkeita. Rahoitusta myönnetään mm. investointeihin, jotka turvaavat energiahuoltoa, parantavat infrastruktuuria tai tukevat tutkimusta ja tuotekehitystä. Ympäristönsuojelua edistävät hankkeet Pohjoismaissa ja niiden lähialueilla ovat myös rahoituskohteita, samoin kuin työllisyyttä edistävät ulkomaiset investoinnit Pohjoismaissa.

NIB rahoittaa erilaisia kansainvälisiä hankkeita sekä kehittyvien maiden markkinoilla että OECD:n alueella. Pankki myöntää lainaa hankkeille, jotka tukevat Pohjoismaiden lähialueiden taloudellista kehitystä. Lisäksi se rahoittaa eri puolella maailmaa investointeja, joissa on sekä vastaanottajamaan että Pohjoismaiden intressi.

Luotonannon ohella NIB myös takaa hankkeita, jotka täyttävät pankin asettamat edellytykset.

Pohjoismaiset luotot

Investointiluotot

NIB myöntää keski ja pitkäaikaisia luottoja, joiden laina-aika on 5–15 vuotta. Luotto voidaan myöntää eri valuutoissa, kiinteällä tai vaihtuvalla markkinaehtoisella korolla. Luotto voi olla korkeintaan puolet hankkeen kokonaiskustannuksista.

NIB rahoittaa hankkeita seuraavilla aloilla:

- tehdasteollisuus, mm. laiteinvestointeja,
- infrastruktuuri, energianhuolto, liikenne, televiestintä, vesihuolto ja jätehuolto,
- ympäristönsuojelu, sekä yksityisellä että julkisella sektorilla,
- tutkimus ja kehitys,
- pohjoismaiset yritysostot,
- ulkomaiset investoinnit Pohjoismaissa.

Alueelliset luotot

Luotot myönnetään kansallisille aluepoliittisille luottolaitoksille elinkeinoelämän kehittämiseksi.

Kansainväliset luotot

Projekti-investointiluotot

NIBin kansainvälisen antolainauksen ydin ovat projekti-investointiluotot (PIL). Luotot ovat pitkäaikaisia – jopa 20 vuotta – hankkeisiin, joita toteutetaan kehittyvillä markkinoilla Aasiassa, LähiIdässä, Keski ja ItäEuroopassa, Latinalaisessa Amerikassa sekä Afrikassa.

Luotto myönnetään yleensä asianomaiselle valtiolle tai julkiselle rahoituslaitokselle. Luottoja myönnetään myös ilman valtion takausta, lähinnä yksityisen sektorin infrastruktuuri-investointeihin. Luottoa voidaan myöntää jopa puolet hankkeen kokonaiskustannuksista. Luotot myönnetään markkinaehtoisella korolla ja asiakkaan toivomassa valuutassa. Tähän mennessä PIL-luottoja on myönnetty hankkeisiin noin 40 maassa.

Investointiluotot muihin kuin Pohjoismaihin

NIB myöntää luottoja pohjoismaisten yritysten investointeihin – mm. yhteisyrityksiin ja yritysostoihin – OECD:n alueella.

Pohjoismaiden lähialueet

Investointiluotot

NIB myöntää luottoja pohjoismaisille yrityksille, jotka investoivat Baltiaan.

Ympäristöinvestointiluotot

NIB myöntää nk. ympäristöinvestointiluottoja Pohjoismaiden lähialueille. Luotot myönnetään julkisille ja yksityisille ympäristöhankkeille LuoteisVenäjällä ja Itämeren alueella. Hankkeen on vähennettävä ympäristön kuormitusta ja näin ollen myös saasteiden kulkeutumista yli rajojen. Hankkeet, jotka toteutetaan yhteistyössä toisten rahoittajien kanssa ovat etusijalla.

Ympäristöinvestointiluottoja myönnetään yleisin luotonantoperustein valtioille, viranomaisille, laitoksille ja yrityksille.

Tasainen tuloskehitys jatkuu

Pohjoismaiden Investointipankin toiminta on jatkunut vakaana. Päättyneen tilikauden korkokate nousi 140 miljoonaan euroon (1998: 137 milj. ecua). Tilikauden tulos oli 106 miljoonaa euroa (115 milj. ecua).

Pankki rahoitti päättyneen vuoden aikana pohjoismaisia projekteja yhteensä 1 000 miljoonalla eurolla. Pohjoismaiden ulkopuolelle toteutettavia projekteja rahoitettiin 322 miljoonalla eurolla. Pankilla ei tänäkään vuonna ollut luottotappioita, vaikka 1,75 miljoonan euron luottotappiovaraus tehtiinkin. Toimintavuoden aikana NIB otti kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta lainoja 2 478 miljoonalla eurolla.

NIBin toimitusjohtaja Jón Sigurðsson tähdentää NIBin kasvavaa roolia täydentävänä rahoittajana Pohjoismaissa toimiville pienille ja keskisuurille yrityksille.

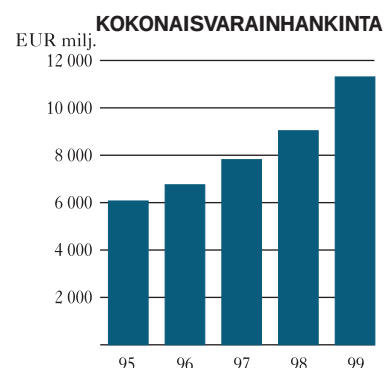
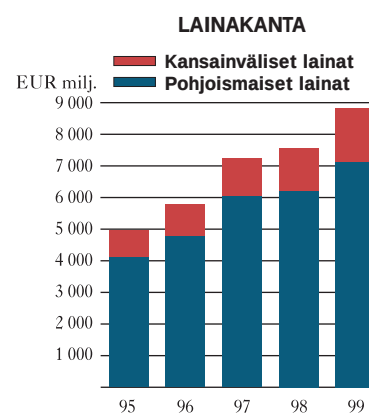
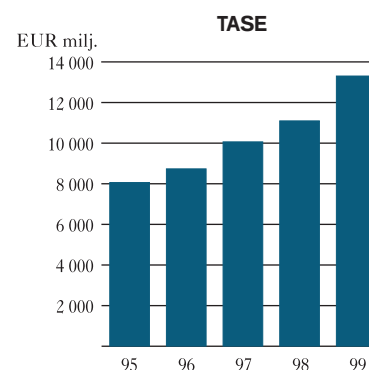
– Olemme tilanteessa, jossa pankki tekee merkittävää yhteistyötä kaikissa viidessä Pohjoismaassa paikallisten pankkien kanssa, jolloin voimme palvella tätä tärkeää asiakaskuntaa entistä tehokkaammin.

NIBin toiminnan toisena painopisteenä on Pohjolan lähialue, etenkin Baltian maat.

– Olemme osallistuneet virolaisen Eesti Energian rahoitukseen 13 miljoonan euron ympäristölainalla, mikä osoittaa painotustamme ympäristökysymyksiin. Osaksi tämän lainan turvin virolaisen voimayhtiön on mahdollista alentaa rikkidioksidipäästöjään tuntu-
vasti, tuotannon tehokkuuden kasvaessa, Sigurðsson toteaa.

– Päättyneen vuoden aikana olemme solmineet uusia yhteistyösopimuksia muutamien siirtymätalous- ja kehitysmaiden kanssa, edistääksemme näin pohjoismaisten yritysten mahdollisuuksia uusilla markkinoilla, hän lisää. NIBillä on tällä hetkellä laina-asiakkaita 32 maassa Pohjolan ulkopuolella.

Pankin antolainauksen määrä oli vuoden päättyessä 8 854 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli 7 %, kun kurssimuutosten vaikutuksia ei huomioida. NIBin omaa pääomaa korotettiin vuoden alussa, minkä ansiosta pankin antolainauskapasiteetti kohosi 9,2 miljardista 13,5 miljardiin euroon. Pankin kansainvälistä asemaa koskeva uusi sopimus tuli voimaan heinäkuussa 1999 kaikkien viiden Pohjoismaan vahvistettua sopimuksen.

NIBin avainluvut (milj. euroa)

	1999	1998
Tulos	106	115
Korkokate	140	137
Luotonanto	1 322	1 344
Annetut takaukset	0	9
Uudet luottosopimukset	1 438	1 191
Lainakanta	8 854	7 568
Takauskanta	31	29
Varainhankinta	2 478	2 484
Liikkeelle lasketut velkakirjat	11 336	9 059
Nettolikviditeetti	2 781	1 902
Tase	13 337	11 122
Henkilökunta	131	123

NIB 1999 lyhyesti:

- tulos EUR 106 miljoonaa, korkokate EUR 140 miljoonaa,
- hyvätaoainen lainasalkku, ei luottotappioita
- uusi pankkia koskeva sopimus voimaan
- korotettu peruspääoma, lainakapasiteetti n. EUR 13,5 miljardia
- omistajille osinkoja maksettu EUR 35 miljoonaa
- ensimmäinen ympäristöinvestointilaina Pohjoismaiden lähialueille maksettu
- kasvavaa yhteistyötä muiden rahoituslaitosten kanssa

POHJOISMAIDEN INVESTOINTIPANKKI

Pääkonttori

Fabianinkatu 34
PL 249
FIN-00171 Helsinki
Suomi
Puhelin +358 9 18 001
Telefax +358 9 1800 210

Muut konttorit

Kööpenhamina

Landgreven 4
DK-1301 København K
Tanska
Puhelin +45 33 144 242
Telefax +45 33 322 676

Oslo

Dronning Mauds gate 15
c/o Eksportfinans
N-0119 Oslo
Norja
Puhelin +47 2201 2201
Telefax +47 2201 2202

Reykjavík

Kalkofnsvegur 1
c/o Seðlabanki Íslands
IS-150 Reykjavík
Islanti
Puhelin +354 5 699 996
Telefax +354 5 629 982

Tukholma

Västra Trädgårdsgatan 11 B
c/o AB Svensk Exportkredit
S-111 35 Stockholm
Ruotsi
Puhelin +46 8 613 8525
Telefax +46 8 205 728

Singapore

78 Shenton Way # 16-03
Singapore 079120
Puhelin +65 2276 355
Telefax +65 2276 455

Internet

<http://www.nibank.org>

